Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Q&A's IPCEI AI

Naar aanleiding van de online informatiebijeenkomst op 8 oktober 2026

>> Duurzaam, Agrarisch, Innovatief en Internationaal Ondernemen

Q&A's IPCEI AI

Naar aanleiding van de online informatiebijeenkomst op 8 oktober 2026

Inhoud

Voorbehoud 1

Projectplanning en Onderneming in Moeilijkheden 1

Nationaal projectplan 2

Beoordeling en impact 4

(Internationale) samenwerking 5

Subsidie en financiering 7

Voorbehoud

Na publicatie van de Regeling en de online informatiebijeenkomst op 8 oktober 2026, zijn meerdere vragen gesteld ten aanzien van het IPCEI AI traject. Hieronder staat een overzicht van deze vragen, inclusief beantwoording ervan. De slides van de online informatiebijeenkomst worden niet beschikbaar gesteld. De tijdens deze bijeenkomst verstrekte informatie is echter verwerkt in de beantwoording van de onderstaande vragen. Deze antwoorden zijn in nauw overleg tussen het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) tot stand gekomen op basis van beschikbare gegevens en kennis op het moment van opstelling. Hoewel gestreefd is naar accurate en betrouwbare informatie, heeft er geen juridische toetsing plaatsgevonden. Er kunnen daarom geen rechten worden ontleend aan de verstrekte antwoorden of informatie.

Ziet u uw vraag hieronder niet terug? Of heeft u een andere vraag die er niet bijstaat? Neem dan contact met ons op via: ipcei-ai@rvo.nl

Projectplanning en Onderneming in Moeilijkheden

1. Wat is de verwachte tijdlijn voor de beoordeling en subsidieverlening van IPCEI-AI-projecten in Nederland, mede in relatie tot het goedkeuringsproces van de Europese Commissie? Wanneer wordt de overkoepelende chapeau-tekst beschikbaar gesteld?

De IPCEI AI-projecten in Nederland worden in de periode na 16 november 2026 beoordeeld. De inzet is om februari volgend jaar de geselecteerde en niet-geselecteerde projecten op de hoogte te stellen. Deze planning is afhankelijk van het aantal projecten dat een aanvraag indient. Wij hebben geen invloed op de planning van de Europese Commissie voor het goedkeuringsproces van de directe partners. Zij verwachten in het eerste kwartaal van 2027 het proces af te ronden. Daarna kunnen wij de beschikkingen pas uitsturen.

2. Welke voorwaarden gelden voor de startdatum, minimale en maximale looptijd en afronding van projecten? Vanaf welk moment zijn projectkosten subsidiabel, welke startdatum is realistisch voor de projectplanning en mag de planning in relatieve projectmaanden worden weergegeven?

De startdatum van het project is binnen 6 maanden na het uitsturen van de subsidiebeschikkingen (zie artikel 3.27.6), de startdatum ligt dus naar verwachting nog in 2027. Er geldt een maximale looptijd van 4 jaar. Er is geen minimale looptijd van het project. Let bij de looptijd van je project wel op de tijd die benodigd is voor realistische uitkomsten van het project en het behalen van effectieve Europese samenwerking. Projectkosten zijn pas subsidiabel na het starten van het project. De planning mag in relatieve projectmaanden worden weergegeven.

3. Geldt de OIM-toets ook voor kennisinstellingen en onder welke voorwaarden kunnen startups en mkb-bedrijven die momenteel als OIM kwalificeren toch deelnemen aan een IPCEI-AI-project, bijvoorbeeld via de-minimisruimte?

OIM is van toepassing volgens de wettelijke kaders voor elke organisatie die als onderneming classificeert.

Ook een kennisinstelling kan binnen een project economische activiteiten uitvoeren en kan daarmee geclassificeerd worden als onderneming. RVO kan (en mag) niet op voorhand beoordelen of en welke (economische) activiteiten uitgevoerd gaan worden binnen een project. Deze beoordeling van de voorgenomen activiteiten zal plaatsvinden *na* sluiting van de tender. Indien bij de beoordeling blijkt dat er sprake is van economische activiteiten en er is geen OIM-verklaring ingediend, is RVO genoodzaakt om de aanvraag af te wijzen omdat niet is voldaan aan de indieningsvereisten. De OIM-documenten moeten daarom ook aangeleverd worden voor kennisinstellingen.

Ondernemingen die als OIM kwalificeren kunnen geen subsidie ontvangen, ook niet onder de-minimis. Check daarom zo snel mogelijk of uw organisatie een Onderneming in moeilijkheden (OIM) is en stuur bij vragen een mail naar ipcei-ai@rvo.nl.

4. Op welk moment wordt de OIM-status beoordeeld: bij indiening van de aanvraag of bij subsidieverlening en hoe wordt hierbij omgegaan met mogelijke toekomstige wijzigingen in de OIM-definitie?

Een toekomstige wijziging in de OIM-definitie zal niet van toepassing zijn bij de IPCEI AI. RVO doet op voorhand geen toezeggingen over hoe te handelen in nog nader te specificeren gevallen. Deze worden per geval bekeken en vervolgens uniform en volgens gelijkheidsbeginsel afgewogen. Check daarom zo snel mogelijk of uw organisatie een Onderneming in moeilijkheden (OIM) is en stuur bij vragen een mail naar ipcei-ai@rvo.nl.

Nationaal projectplan

5. Welk niveau van technische diepgang wordt verwacht in de projectbeschrijving, met name ten aanzien van de uitwerking en specificatie van use cases?

Het wordt aanbevolen om de technische uitwerking van het project voldoende concreet te beschrijven, onder meer aan de hand van specifieke use cases. Daarbij dient rekening te worden gehouden met de beschikbare paginaruimte. Het is aan de aanvrager om hierin een passende afweging te maken tussen technische diepgang en de beschrijving van overige relevante projectonderdelen.

6. Welke voorwaarden gelden voor het toekennen van rechten op projectgerelateerd intellectueel eigendom (IP) aan nationale of internationale partners die geen subsidie ontvangen?

Afspraken over een 'first right of refusal' kunnen onderdeel uitmaken van de afspraken over IP binnen het consortium, met inachtneming van de toepasselijke regelgeving. Aanvragers worden geadviseerd dergelijke afspraken en de achterliggende overwegingen toe te lichten in het projectplan.

7. Mag het projectplan volledig in het Engels worden opgesteld, met uitzondering van de verplichte Nederlandse samenvatting? Wat wordt bedoeld met indiening in het Engels op 'eigen verantwoordelijkheid', en brengt dit eventuele risico's met zich mee voor de beoordeling?

Het wordt nadrukkelijk aanbevolen om het projectplan en de begroting in het Nederlands aan te leveren. Indiening in het Engels is eveneens toegestaan, maar dit kan tot interpretatiefouten leiden en dat is voor eigen risico. Het gebruik van de Nederlandse taal draagt bij aan een zorgvuldige en eenduidige beoordeling in relatie tot de Nederlandse regelingstekst. Een eventuele uitleg van Engelse termen kan bijdragen aan begripsvorming bij de lezer.

8. Is het hanteren van zeven werkpakketten verplicht, of dient dit uitsluitend als uitgangspunt voor de maximale omvang van hoofdstuk 2 in het projectplan (18 pagina's)? Is de nummering van de werkpakketten vrij te bepalen, bijvoorbeeld voor het coördinatiewerkpakket?

Het hanteren van zeven werkpakketten is niet verplicht, het betreft het maximum aan werkpakketten. Het dient dus als uitgangspunt voor de maximale omvang van hoofdstuk 2 in het projectplan. De nummering van de werkpakketten is ook vrij te bepalen, een coördinatiewerkpakket hoeft niet het eerste werkpakket te betreffen.

9. Welke onderdelen tellen mee voor het maximale aantal pagina's van het projectplan, waaronder de inhoudsopgave? Welke aanvullende documenten of materialen, zoals cv's, figuren en steunbrieven, mogen in de bijlagen worden opgenomen?

Het template van het projectplan geeft per hoofdstuk aan wat het maximale aantal pagina's is per hoofdstuk. Alle onderdelen tellen mee voor het maximale aantal pagina's, behalve de appendix. Voor de inhoudsopgave geldt dat deze maximaal 2 pagina's mag zijn. Alle aanvullende documenten of materialen kunnen opgenomen worden in de appendix, maar deze worden niet meegenomen in de beoordeling.

10. Op welke wijze en op welke plaats in de aanvraag moet eventueel gebruik van AI bij het opstellen van het projectvoorstel worden vermeld, conform de RVO-richtlijnen?

Op het voorblad van het template voor het projectplan verwijst RVO naar de richtlijnen voor het gebruik van AI bij het opstellen van aanvragen. Het gebruik van AI is niet uitgesloten, maar geadviseerd wordt om deze richtlijnen te volgen. Hierin wordt aanbevolen om te vermelden of en op welke wijze AI is gebruikt bij het opstellen van het voorstel. Deze toelichting kan bijvoorbeeld worden opgenomen in de appendix van het projectplan.

Beoordeling en impact

11. Is er een voorkeur voor een beperkt aantal grote projecten of meerdere kleinere, gefocuste projecten? Speelt de omvang van het consortium, het aantal betrokken partners of de samenwerking tussen verschillende industriële sectoren hierbij een rol?

Nee. Een consortium scoort wel beter op een van de rangschikkingscriteria als er actief MKB betrokken wordt (zie artikel 3.27.8 lid 1 c 3).

12. Is er, gezien het totale beschikbare budget van €114 miljoen en de maximale subsidie van €60 miljoen per project, een indicatie van het verwachte aantal subsidietoekenningen gezien de grote belangstelling tijdens de interessepeiling? Heeft er al een voorselectie plaatsgevonden?

Er is geen verwachting ten aanzien van het totaal aantal beschikkingen binnen het budget. Deze wordt bepaald door de omvang van de voorstellen. Er heeft hierop nog geen voorselectie plaatsgevonden. Projecten worden beoordeeld op basis van de rangschikkingscriteria.

13. Welke wegingsfactoren gelden voor de afzonderlijke beoordelingscriteria en zijn er minimale scores per criterium of subcriterium (zoals onderdelen b en c)? Hoe wordt bij vergelijkbare scores of een overschrijding van het beschikbare budget bepaald welke projecten subsidie ontvangen?

Alle 5 de criteria wegen even zwaar (zie artikel 3.27.8 lid 3 b). Voor elk criteria moet er minimaal 6 punten behaald worden (zie 3.27.7 lid 2 c). Subsidie wordt toegekend op volgorde van rangschikking, conform score van hoog naar laag. Bij budgetuitputting wordt het laatste project gevraagd of dit uitgevoerd kan/wil worden met het restbudget waarbij tevens moet worden aangetoond dat het gestegen eigen aandeel kan worden gefinancierd. Zo niet, dan wordt het volgende positief gerangschikte project hetzelfde gevraagd.

14. In hoeverre geldt beyond state of the art als expliciete voorwaarde voor IPCEI AI, of wordt de mate van technologische vernieuwing uitsluitend via de rangschikkingscriteria beoordeeld? Wordt bij de selectie prioriteit gegeven aan specifieke sectoren, industriële toepassingen of use cases?

De mate waarin in het project technologie ontwikkeld wordt die vernieuwender is ten opzichte van de internationale stand van onderzoek of de techniek is 1 van de 5 rangschikkingscriteria, en wordt dus meegenomen in de beoordeling van het project. Bij selectie wordt er geen prioriteit gegeven aan specifieke sectoren, industriële toepassingen of use cases. Het belang van de technologische vernieuwing in deze specifieke sectoren, industriële toepassingen of use cases en de impact daarvan is aan de aanvrager om toe te lichten.

15. Moet de impact van het project breed worden verspreid over consortiumpartners, sectoren en de samenleving, of kan deze zich concentreren op een specifiek product of bedrijf?

Van projecten wordt verwacht dat zij een brede economische en maatschappelijke impact realiseren. Het is aan de aanvrager om deze impact in het projectplan te onderbouwen, met aandacht voor onder andere de versterking van de Nederlandse economie, economische meerwaarde op nationaal en Europees niveau, werkgelegenheid, kennisontwikkeling, maatschappelijke waardecreatie en duurzaamheid. Deze impact kan ook voortkomen uit een project dat zich richt op een specifiek bedrijf of product. Daarbij is het van belang om eventuele concentratierisico's te onderkennen en aan te geven hoe deze worden beperkt.

16. Hoe is het expertpanel samengesteld, bijvoorbeeld wat betreft internationale vertegenwoordiging en expertise? Worden aanvragers tijdens de beoordeling uitgenodigd om hun projectvoorstel nader toe te lichten via een pitch, interview of gesprek

Het expertpanel zal bestaan uit 8 Nederlandse leden met verschillende expertises. Zodra de namen bekend zijn zullen deze worden gepubliceerd op de website van RVO. Aanvragers worden niet uitgenodigd om hun projectvoorstel toe te lichten via een pitch, interview of gesprek.

(Internationale) samenwerking

17. Is het verplicht om bij indiening van de aanvraag al een (ondertekende) consortium- of samenwerkingsovereenkomst aan te leveren, of mag deze pas na een eventuele toekenning worden opgesteld en ondertekend?

Een (ondertekende) consortium- of samenwerkingsovereenkomst voor de nationale samenwerking is geen verplicht document dat opgeleverd moet worden bij indiening. Wel wordt deze verwacht bij de beschikking als het project subsidie gaat ontvangen onder de IPCEI AI.

18. In hoeverre is het mogelijk om na de interessepeiling nieuwe consortia te vormen, bestaande consortia uit te breiden of te wijzigen, eerder aangemelde projecten samen te voegen en nieuwe Nederlandse partners?

De voorwaarde bij indiening is dat het inhoudelijke project heeft meegedaan aan de interessepeiling en daarmee logischerwijs ook de penvoerder. Er kunnen nieuwe partijen aan het consortium/samenwerkingsverband toegevoegd worden die ten tijde van de interessepeiling niet betrokken waren. Ook kunnen partijen wegvallen uit het consortium. Projecten uit de interessepeiling kunnen bijvoorbeeld ook samengevoegd worden.

19. Welke mogelijkheden bestaan er voor Nederlandse organisaties om zonder subsidie aan het project mee te doen? Bijvoorbeeld als technologiepartner, dataleverancier,

kennispartner of brancheorganisatie? Hoe werkt dit voor organisaties uit het buitenland?

Het heeft de voorkeur dat Nederlandse organisaties die actief bijdragen aan het project, deelnemen aan het Nederlandse consortium/samenwerkingsverband. Voor iedere consortiumdeelnemer geldt een minimale subsidieaanvraag van € 125.000. Samenwerking met Nederlandse of buitenlandse partijen die geen subsidie ontvangen, is eveneens mogelijk. De rol en bijdrage van deze partijen kunnen worden toegelicht in hoofdstuk 7 van het projectplan en eventuele (financiële en/of in kind) bijdragen van deze partijen dienen te worden opgenomen in de begroting. Uiteraard is het belangrijk om afspraken te maken over onder meer taken, verantwoordelijkheden en intellectueel eigendom. Een buitenlandse partij kan niet onderdeel zijn van het Nederlandse consortium. NB: Bovenstaande geldt voor het Nederlands samenwerkingsverband, dit staat los van de eis die geldt voor de minimaal drie effectieve grensoverschrijdende samenwerkingen met projecten uit andere IPCEI-AI-landen.

20. Welke eisen gelden voor grensoverschrijdende samenwerking binnen IPCEI AI? Moeten partners afkomstig zijn uit verschillende landen en welke eisen gelden voor de Letters of Intents (LoI's), waaronder ondertekening of bijvoorbeeld schriftelijke instemming?

Een Nederlands IPCEI-AI-project moet minimaal drie effectieve grensoverschrijdende samenwerkingen aangaan met projecten uit andere IPCEI-AI-landen, waarvan ten minste één met een directe partner. Deze partners hoeven niet uit verschillende landen te komen, maar wordt wel geadviseerd.

De Effective Collaboration Explainer op Whaller licht toe wat onder effectieve samenwerking wordt verstaan en bevat een voorbeeldtemplate voor een LoI. https://my.whaller.com/sphere/24a8124e-8d2b-4bfe-a9b7-967cff2b348b/message/7788499.

Het advies is om vóór 16 november zoveel mogelijk ondertekende LoI's te verzamelen. Concept-LoI's zijn ook mogelijk. Uiteindelijk zijn alleen ondertekende LoI's van belang voor het aantonen van de inbedding in de internationale IPCEI AI. Een bevestiging in een e-mail is geen ondertekening.

21. Gezien de verschillen in nationale tijdslijnen, welke tijdslijnen gelden voor het aangaan van internationale samenwerkingen en hoe kunnen aanvragers potentiële Europese partnerprojecten identificeren wanneer nog niet alle projecten of deelnemende landen bekend zijn?

Het Europese matchmakingplatform Whaller blijft naar verwachting tot en met december beschikbaar, hoewel de activiteit momenteel beperkt is. Het blijft mogelijk om via het platform nieuwe partners te vinden en LoI's af te sluiten. Niet bij alle deelnemende partijen zijn projectbeschrijvingen beschikbaar. Dit kan duiden op onzekerheid over de verdere projectontwikkeling en eventuele financiering door de betreffende lidstaten.

22. Hoe wordt vastgesteld en aangetoond dat een internationale samenwerkingspartner daadwerkelijk deelneemt aan IPCEI-AI, en wat zijn de gevolgen als beoogde buitenlandse partners uiteindelijk geen subsidie ontvangen of gedurende het proces vervangen moet worden?

Bij beoordeling kan helaas nog niet vastgesteld worden of de partijen waarmee LoI's zijn afgesloten uiteindelijk gaan deelnemen aan de IPCEI-AI. Hier ontstaat naar verwachting in Q1

2027 meer duidelijkheid ten aanzien van direct partners. Het is raadzaam om met meerdere potentiële directe en geassocieerde partners LoI's af te sluiten om risico's te beperken. Aanvragers zijn zelf verantwoordelijk voor het inschatten van deze risico's. Indien samenwerkingen wegvallen na evaluatie, kan het noodzakelijk zijn alternatieve IPCEI-AI-partners te vinden, met behoud van de gestelde projectdoelstellingen.

Subsidie en financiering

23. Welke subsidiepercentages gelden per categorie onderzoeksactiviteiten en zijn er eisen aan de verdeling van deze activiteiten binnen een project, of kan een project volledig uit één type onderzoek bestaan?

Een project kan bestaan uit één of meerdere typen activiteiten, elk met eigen subsidiepercentages en maximale subsidiebedragen per deelnemer.

Voor industrieel onderzoek en haalbaarheidsstudies bedraagt de subsidie 80% voor kennisinstellingen (KIS) en 50–70% voor ondernemingen, afhankelijk van de bedrijfsgrootte. Voor experimentele ontwikkeling geldt 80% voor KIS en 25–45% voor ondernemingen. De maximale subsidie bedraagt €15 miljoen per deelnemer voor industrieel onderzoek en experimentele ontwikkeling, en €7,5 miljoen voor haalbaarheidsstudies.

Voor de bouw of upgrade van test- en experimenteerinfrastructuur geldt 25–45% subsidie en voor onderzoeksinfrastructuur 50%, met een maximum van €7,5 miljoen per deelnemer. Beide uitsluitend ten behoeve van industrieel onderzoek, experimentele ontwikkeling en haalbaarheidsstudies in het project.

Onder bepaalde AGVV-voorwaarden kunnen de subsidiepercentages voor ondernemingen bij industrieel onderzoek, experimentele ontwikkeling en test- en experimenteerinfrastructuur met 10 procentpunt worden verhoogd.

Zie voor het antwoord op deze vraag ook de IPCEI AI regeling artikel 3.27.3 en 3.27.4.

24. Welke definities en criteria worden gehanteerd voor de verschillende typen onderzoeksactiviteiten, zoals industrieel onderzoek (IO) en experimentele ontwikkeling (EO)? Hoe wordt het onderscheid tussen deze twee categorieën bepaald? Waar zijn de definities te vinden?

De definities van de verschillende onderzoeksactiviteiten staan in de Algemene Groepsvrijstellingsverordening (AGVV), de bijlage bij het projectplantemplate en de toelichting op de kostenposten in het begrotingstemplate.

Verschil tussen IO en EO: Industrieel onderzoek richt zich onder meer op de ontwikkeling en validatie van prototypes in laboratorium- of gesimuleerde omgevingen. Experimentele ontwikkeling richt zich meer op het verder ontwikkelen, testen en valideren van prototypes in omgevingen die representatief zijn voor de praktijk.

25. Komen kennisinstellingen ook in aanmerking om subsidie te ontvangen voor de bouw of upgraden van onderzoeksinfrastructuur en test- en experimenteerinfrastructuur?

Kennisinstellingen die enkel niet-economische onderzoeksactiviteiten uitvoeren komen niet in aanmerking voor subsidie voor de bouw of upgraden van onderzoeksinfrastructuur en test- en experimenteerinfrastructuur. Dit geldt alleen voor ondernemingen in de Nederlandse IPCEI AI. Wel zou een kennisinstelling geclassificeerd kunnen worden als onderneming, als zij economische activiteiten uitvoert, waardoor deze kosten wel subsidiabel kunnen zijn.

26. Welke methoden en kostensystematieken zijn toegestaan voor het berekenen van subsidiabele personeelskosten, waaronder organisatie brede gemiddelde uurtarieven en vaste-uurtariefsystematieken?

Zie de 'Toelichting kostenposten' in het template van de Nationale begroting. Er kan gekozen worden voor de integrale kostensystematiek, de loonkosten plus vaste-opslag-systematiek en vaste-uurtarief-systematiek. Er kan niet zomaar een gemiddeld uurtarief gekozen worden onder de vaste-uurtarief-systematiek, deze is bij ministeriële regeling (Artikel 3.1.1. RNES) bepaald op 60 euro per uur.

27. In hoeverre zijn kosten voor projectmanagement, kennisdisseminatie, First Industrial Deployment (FID) en internationaal uitgevoerde werkzaamheden subsidiabel, bijvoorbeeld de reiskosten naar het buitenland.

In het algemeen geldt, dat personeelskosten en reis- en verblijfkosten subsidiabel kunnen zijn, mits direct project gerelateerd. Binnen de Nederlandse IPCEI AI is een First Industrial Deployment niet subsidiabel, gezien Nederland geen directe partners aan de IPCEI AI financiert.

Projectmanagementkosten zijn subsidiabel wanneer deze direct verbonden zijn met de uitvoering van projectactiviteiten, zoals inhoudelijke discussies met medewerkers en het opstellen van inhoudelijke rapportages. Dit betreffen inhoudelijke projectmanagement kosten. Administratieve projectmanagement kosten, zoals escaleren naar een stuurgroep en het opstellen van rapportages om aan subsidieverplichtingen te voldoen, kunnen vallen onder indirecte kosten. Met de loonkosten plus vaste-opslag-systematiek, wordt bijvoorbeeld rekening gehouden met indirecte kosten binnen de opslag.

Kennisdisseminatie is alleen subsidiabel als het ten doel heeft om kennis op te doen tijdens het project. Een congres tijdens de uitvoering van de projectactiviteiten ter demonstratie van het nieuwe digitale product, de nieuwe digitale dienst of het nieuwe digitale proces om daarmee feedback te verzamelen om het product verder te ontwikkelen tijdens de uitvoer van projectactiviteiten kan subsidiabel zijn.

28. Welke voorwaarden gelden voor de eigen bijdrage van projectdeelnemers? Kan deze bijvoorbeeld bestaan uit inzet van bestaand personeel, en mag de eigen bijdrage geheel of gedeeltelijk worden gefinancierd door andere consortium- of industriepartners?

De herkomst van de eigen bijdrage van de projectdeelnemers is niet relevant, behalve dat de voorwaarde geldt dat projectkosten niet dubbel gesubsidieerd mogen worden. Als de financiering leidt tot afspraken met betrekking tot bijvoorbeeld IP dient dit in de aanvraag benoemd te worden.

29. Hoe moet worden omgegaan met onzekerheden over de beschikbaarheid van externe (Europese) reken- en onderzoeksinfrastructuur en welke mogelijkheden bestaan er om alternatieve voorzieningen en bijbehorende kosten in het plan en de begroting op te nemen?

Deze onzekerheden zijn inherent. Er wordt geadviseerd om hier rekening met te houden in het plan en de begroting. Dit kan bijvoorbeeld door dit in de risicotabel aan te geven en toe te lichten met welke mitigerende maatregelen rekening is gehouden in de vorming van de begroting.

30. Is het toegestaan om use-cases uit het defensie domein of dual-use oplossingen in het project op te nemen?

Ja, er zijn geen beperkingen ten aanzien van toepassingdomeinen.

Dit is een publicatie van:
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Prinses Beatrixlaan 2 | 2595 AL Den Haag
Postbus 93144 | 2509 AC Den Haag
T +31 (0) 88 042 42 42
Contact
www.rvo.nl

Deze publicatie is tot stand gekomen in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland | oktober 2026
Publicatienummer: RVO-245-2026-RP-INT

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) stimuleert duurzaam, agrarisch, innovatief en internationaal ondernemen. Met subsidies, het vinden van zakenpartners, kennis en het voldoen aan wet- en regelgeving. RVO werkt in opdracht van ministeries en de Europese Unie.

RVO is een onderdeel van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.